

POSTANOWIENIE

24 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Grela

na posiedzeniu niejawnym 24 kwietnia 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z wniosku Gminy Miejskiej Kraków
z udziałem Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta Krakowa, H.M., A.M., M.M., E.D.,
A.Z., B.G., A.G., K.K., T.K., Z.K., J.K., A.K., M.L., J.M., I.N., M.P., M.P.1, A.P., K.P.,
B.S., A.Ś., G.Ś., J.W., W.W., Z.W., M.Ż., J.B., A.B., W.D., B.G., M.G., H.H., P.H. i
E.J.
o zasiedzenie,
na skutek skargi kasacyjnej A.P.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie
z 31 października 2019 r., II Ca 2195/18,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. nie obciąża uczestniczki A.P. kosztami postępowania kasacyjnego;**
- 3. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Krakowie na rzecz radcy prawnego A.K. 5625 (pięć tysięcy sześćset dwadzieścia pięć) zł, obejmujące należną stawkę podatku od towarów i usług, kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestniczce A.P. z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Gmina Miejska Kraków wniosła o stwierdzenie, że Skarb Państwa – jej poprzednik prawny z dniem 1 stycznia 1985 r., nabył w drodze zasiedzenia

własność nieruchomości gruntowej, obejmującej dawne parcele katastralne 1.kat. [...]X oraz 1.kat. [...]Y gmina katastralna B., stanowiące obecnie części działki ewidencyjnej nr [...] obręb [...]1, jednostka ewidencyjna K., ewentualnie wniosła o stwierdzenie nabycia własności tych nieruchomości przez zasiedzenie najpóźniej w 2006 r. przez Gminę Miejską Kraków.

Postanowieniem z 13 października 2016 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie stwierdził, że nieruchomość stanowiąca działkę ewidencyjną nr [...] o pow. 1,1843 ha, położona w Krakowie, jedn. ewid. K. obręb nr [...]1 ulega podziałowi na: a) działkę ewidencyjną nr [...]2, b) działkę ewidencyjną nr [...]3, c) działkę ewidencyjną nr [...]4, d) działkę ewidencyjną nr [...]5 (pkt I); stwierdził, że Skarb Państwa (jako poprzednik prawny Gminy Miejskiej Kraków) nabył z dniem 1 stycznia 1985 r. w drodze zasiedzenia prawo własności nieruchomości stanowiącej działkę ewidencyjną nr [...]2, szczegółowo opisaną w punkcie I (pkt II) oraz oddalił wniosek o zasiedzenie w dalej idącym zakresie, czyli co do parceli 1. kat. [...]Y (pkt III).

Sąd Okręgowy postanowieniem z 18 października 2017 r. uchylił postanowienie Sądu Rejonowego w punktach III, IV i V, znosząc postępowanie od 30 maja 2016 r. i przekazując sprawę w tym zakresie Sądowi Rejonowemu dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

Postanowieniem z 7 września 2018 r. Sąd Najwyższy uchylił postanowienie Sądu Okręgowego, uznając że nie miała miejsca nieważność postępowania przed Sądem Rejonowym.

Postanowieniem z 31 października 2019 r. Sąd Okręgowy w Krakowie: zmienił zaskarżone postanowienie w punktach III, IV i V w ten sposób, że stwierdził, iż Skarb Państwa nabył przez zasiedzenie z dniem 1 stycznia 1985 r. własność nieruchomości położonej w K. jednostka, ewidencyjna K. obręb [...]1, składającej się z dz. nr [...]3 o pow. 0,1807 ha, szczegółowo opisanej w punkcie I b. zaskarżonego postanowienia oraz dz. Nr[...]4 o pow. 0,3065 ha szczegółowo

opisanej w punkcie I c. postanowienia (pkt 1) oraz w pozostałym zakresie oddalił apelację (pkt 2).

W skardze kasacyjnej uczestniczka A.P., jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazała na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Zdaniem skarżącej w sprawie występują istotne zagadnienia prawne sprowadzające się do odpowiedzi na pytania: 1. czy w sytuacji, w której Skarb Państwa wszedł w posiadanie nieruchomości na podstawie decyzji wyłączeniowej, która w wyniku przeprowadzenia jej kontroli nadzorczej na drodze administracyjnoprawnej została uznana prawomocnie za ważną, a pomimo tego, w ocenie sądu powszechnego nie wywołała skutku w postaci nabycia na jej podstawie przez Skarb Państwa prawa własności, można przyjąć (analogicznie, jak w sprawach, w których finalnie doszło do stwierdzenia nieważności decyzji wywłaszczeniowych), że bieg terminu zasiedzenia był zawieszony z uwagi na stan siły wyższej - brak do 31 sierpnia 1980 r. sądownictwa administracyjnego?; 2. czy w przypadku faktycznego wykorzystania przez Skarb Państwa nieruchomości na cel publiczny oraz poczynienia na ten cel przez Skarb Państwa nakładów przekraczających wartość zajętego gruntu, za czynność przerywającą bieg terminu zasiedzenia może być uznana czynność w postaci skierowania wniosku o przyznanie na drodze administracyjnej, w zamian za przejętą (i wykorzystaną) na cele publiczne nieruchomość, nieruchomości zamiennej?

W ocenie uczestniczki skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością

lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienia SN: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05; z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że powyższa przesłanka nie została wykazana. Uzasadnienie wniosku jest pobieżne, niemal zdawkowe i nie powołano w nim argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie spełniona została któraś z przesłanek przyjęcia sprawy do rozpoznania. Należy wskazać, iż nie jest rzeczą Sądu Najwyższego przy ocenie, czy skarga kasacyjna powinna być przyjęta do rozpoznania, doszukiwanie się juretrycznej argumentacji mającej wykazać istnienie istotnego zagadnienia prawnego. Samo zaś sformułowanie zagadnienia prawnego, bez przedstawienia argumentacji służącej wykazaniu, że to zagadnienie rzeczywiście występuje i wymaga wyjaśnienia przez Sąd Najwyższy, nie jest wystarczające.

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa,

widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy. Konieczne było zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (zob. m.in. postanowienia SN: z 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07).

W skardze kasacyjnej nie powołano argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w sądzie drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. Uzasadnienie wniosku stanowi w istocie próbę zaangażowania Sądu Najwyższego do kolejnej weryfikacji instancyjnej prawidłowości dokonania przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych i oceny prawnej w sprawie, co nie jest celem postępowania kasacyjnego i nie może skutecznie uzasadniać wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązyany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach pełnomocnika z urzędu orzeczono na podstawie § 11 pkt 1 w zw. z § 8 pkt 8 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 3 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r., poz. 68 ze zm.), z uwzględnieniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 23 kwietnia 2020 r. (SK 66/19, Dz.U. z 2020 r., poz. 769), a więc przy zastosowaniu § 5 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.).

[SOP]

[as]